Referaten

1. Factoren van de omgeving; biologie.

177.5 -- 081.3 Aucoumea klaineana. (66)

Okoumé en zijn vervangers. Dr Sprangers. De Houthandel 6 (15), 1953 (113—114).

Okoumé of gaboen, afkomstig uit de regenwouden van Gaboen in West-Afrika, is nog altijd een van onze voornaamste importhoutsoorten. De best toegankelijke wouden in het kustgebied beginnen uitgeput te geraken, zodat men de exploitatie reeds ver het binnenland in heeft moeten verleggen. Deze houtsoort komt verspreid in de bossen voor, soms 5—10 kapbare stammen per ha.

Okoumé doet aan mahonie denken en heeft een aantal zeer gewaardeerde eigenschappen: goed bewerkbaar, licht en zacht, gelijkmatige structuur, goed te schillen. Het hout wordt in de eerste plaats in de fineerindustrie, vooral als dekfineer, gebruikt.

Duitsland was vóór 1940 de grootste importeur van okoumé. Na de oorlog heeft men aldaar als gevolg van de importmoeilijkheden en de verminderde aanvoer okoumé moeten vervangen door andere houtsoorten. De Duitse schilindustrie heeft tijdelijk veel beuk verwerkt, in mindere mate populier, els en berk. Van de uitheemse houtsoorten zijn ter vervanging gebezigd: limba, obeche, wane, baboen, mahonie- en merantisoorten, oregonpine en tulpenboom. Als eindconclusie blijkt, dat er vrij veel houtsoorten zijn, die okoumé kunnen vervangen, zij het, dat deze soorten niet altijd gelijkwaardig zijn aan okoumé. Er zijn evenwel grote prijsverschillen, die de vervanging van het relatief goedkope okoumé op grotere schaal in de weg staan. A. G.

181.33 (493) Populus

Avis aux planteurs de peuplier. Choix des types à planter. A. Herbignat. Bull. S.R.F. Belg. 60 (11), 1953 (510—515).

In het algemeen kan men zeggen, dat de eisen voor de toestand van de bodem voor alle soorten populieren dezelfde zijn. Alle wensen voor een behoorlijke groei een vruchtbare, goed doorlatende grond, welke goed van water voorzien wordt. Alle soorten reageren slechts op een zure grond en zijn afkerig van stilstaand water, dat de wortels verstikt. Het is voor alle soorten wenselijk, dat het grondwater niet stijgt boven 50 tot 60 cm onder de oppervlakte en dat dit water door de capillaire werking de wortels kan bereiken. Gronden met een kei- of grintlaag of een waterdichte kleilaag zijn niet beter geschikt dan droge gronden of gronden met een zeer lage grondwaterstand, omdat de capillariteit zich niet kan doen gelden. Voordat men populieren plant, moet men zich er van overtuigen, dat er geen lagen aanwezig zijn, die de capillaire opstijging kunnen tegengaan.

De populier waardeert zeer de nabijheid van stromend water bij de wortels, maar het is fout te denken, dat de populier met zijn wortels in het water wil staan.

De groei van Populus robusta wordt het sterkst beïnvloed door een slechtere toestand van de bodem. Hij ontwikkelt zich niet naar wens op natte gronden of vaste kleigrond. Daarentegen geeft Populus serotina de voorkeur aan zware kleiachtige grond. Populus gelrica groeit goed op beekklei, die goed van water voorzien wordt.

Onder de genoemde soorten is de jeugdgroei van Populus robusta en P. gelrica het snelst. P. serotina groeit langzaam in de jeugd, maar op oudere leeftijd zet de groei goed door.

Een verstandig planter zal niet alles op een kaart zetten. De economie in België eist de productie van zwaar hout (meer dan 1,5 m omtrek) en van lichter hout (1,2—1,5 m). Men kan zich indenken, dat een volgende verdeling over de soorten aanbeveling verdient: 35—40 % P. robusta, 25—30 % P. serotina erecta, 10—15 % P. serotina 10—15 % P. gelrica en 10 % andere soorten. A. S.

---

2. Houtteelt.

236.1 + 245.11 - - 087.4

Elektrogeräte bei der Waldarbeit. Jäger. A. Fzs. 8 (49), 1953 (538).

Op een benzine-electro-aggregaat van 33 kg, dat met 1½ pk 600 Watt 220 V levert, kan men desgewenst 3 „Kulturreinigungsgeräte" gelijktijdig aansluiten. Deze onkruidmaaier weegt 5 kg en bestaat uit een snijkop met roterend mes, dat zelfs houtopslag tot 2 cm middellijn nog kan kappen. Doch ook kan men met het aggregaat een roterende opsnoeizaag aandrijven. Leverancier: Firma Sabo, Dieringhausen (Bezirk Köln), die ook een motorfrais maakt, waarvan de krachtbron in plaats van de oorspronkelijke motor van het aggregaat kan worden gebruikt. v.S.

---

4. Bosbeschadiging en bosbescherming.

451.2

Waldbau und Wildstand - H. Leibundgut - Schweiz. Z. f. F. (J. f. suisse) - 103 (12) 1952 (534—544).

In vele kantons van Zwitserland is de reewildschade zodanig toegenomen, dat moet worden betwijfeld of bosbouw op natuurlijke grondslag nog mogelijk is. Dit is het gevolg van de verstoring van het evenwicht in de natuur door het ingrijpen van de mens. De grootste natuurlijke vijanden van de ree, de wolf en de lynx, zijn evenals alle andere roofdieren, uitgezonderd de vos, reeds lang uitgeroeid. De zich uitbreidende bebouwing van het platteland, de verontrusting door het verkeer en de intensivering van de landbouw in de vorm van ontwateringen, opruimen van heggen en bosjes, motorisering, enz. dringen het reewild steeds meer terug in het bos. Daar worden alle economisch belangrijke loofhoutsoorten, met uitzondering van de beuk, door de ree beknaagd. Van het naaldhout wordt vaak alleen de fijnspar ontzien. Opvallende houtsoorten, zoals lariks in een beukenverjonging, worden bij voorkeur geveegd en lopen daarbij zware of dodelijke schade op. De natuurlijke opslag van weekhoutsoorten, zo belangrijk voor de bodemverzorging, heeft geen kans op te groeien. Daarbij is het ondoenlijk alle verjongingen te omrasteren, vooral omdat volgens de moderne bosbouwkundige inzichten de verjonging in talrijke, kleine groepen plaats vindt.

Volgens kenners is in de gemengde bossen in de Karpaten een reewildstand van 5 stuks per 100 ha normaal. De overmatig grote stand in bijvoorbeeld het kanton Zürich blijkt wel hieruit, dat er in 1953 per 100 ha niet minder dan 31 reeën voorkwamen. De jacht is een genoegen voor enkelen, de houtvoorziening is voor de volkshuishouding van groot belang. Daarom dient de reewildstand aan de bosbouwkundige eisen te worden aangepast. Als op grond van de boswet van 1902 aan de bergboeren de geitenweide in het bos kon worden verboden, moet het ook mogelijk zijn in de waardevolle bossen de „reeënweide" te beperken. M. S.

---

5. Houtmeetkunde; aanwas; ontwikkeling en structuur van opstanden; taxatie; kartering.

521.6 - - 015.7

En grundflademåler. G. West-Nielsen. Dansk Skovf. T. 28 (9), 1953 (584—588).

De bekende grondvlak-teller van Bitterlich heeft men ook bij de Deense Heidemaatschappij beproefd. Daarbij bleek, dat dit instrument tot niet-ernstige systematische afwijkingen leidt: in jonge opstanden zijn de uitkomsten doorgaans enkele procenten te hoog, in oude opstanden daarentegen veelal te laag. Waarschijnlijk hangt dit samen met de lichttoestand. Een telling volgens Bitterlich gaat 10 × zo vlug als het klemmen van een proefcirkel. Als men de eis stelt, dat de telling in 2-voud moet geschieden, krijgt men nog een kostenverhouding van 1 : 5. v. S.

---

9. Bossen en bosbouw van het nationale en internationale gezichtspunt bezien; boshuishoudkunde.

904 (73)

Wald und Volk in den Vereinigten Staaten von Amerika. S. Graf von der Recke. Forstarchiv 25 (2) 1953 (27—29).

Bij een natuurmonument binnen een bos, plaatst de Duitse bosbouwer een bord met „Natuurmonument, toegang verboden". Zijn Amerikaanse collega handelt insgelijks maar schildert op het bos in frisse kleuren „Welkom". Dit is het verschil in instelling.

In verschillende National Forests maakt men op mooie punten parkeerplaatsen, soms zelfs eenvoudige verblijfplaatsen, die men tegen geringe prijs voor een nacht kan huren. Men treft er ook een groot aantal kampeerplaatsen aan. Zo haalt de Amerikaan het publiek in 't bos, en houdt de Duitser het eruit. De Amerikaanse bosambtenaren worden dikwijls door journalisten geïnterviewd en herhaaldelijk vindt men in de Amerikaanse kranten geïllustreerde artikelen over de bossen en wat men er doet op 't gebied van bosaanleg, exploitatie, insectenbestrijding, ontsluiting door wegen enz. Het gevolg is, dat het Amerikaanse publiek de bossen als zijn eigendom gaat beschouwen, waarvoor het zo nodig ook geld over heeft, terwijl in Duitsland, zodra er op Staatsuitgaven moet worden besnoeid, het budget van het bosbeheer het kind van de rekening wordt.

Schrijver houdt een pleidooi enkele door de Amerikanen toegepaste methodes na te volgen, al ziet hij zeer goed in, dat de omstandigheden in Europa anders liggen (dichtere bevolking, minder hoge levensstandaard enz.). v. Z.